

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobkyně: **Darren, s.r.o.**, IČ 25278711, se sídlem Sulkovská 482, Bystré, zast. JUDr. Ervínem Perthenem, advokátem, se sídlem Velké náměstí 135/19, Hradec Králové, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, pracoviště Hradec Králové, se sídlem Slezská 839, Hradec Králové, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích ze dne 9. 7. 2014, č. j. 52 Ad 59/2011 - 158,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaná rozhodnutím ze dne 3. 10. 2011, č. j. 46091/020-9013-30.8.2011-47239-21-DŠ, zamítla odvolání žalobkyně a potvrdila rozhodnutí Okresní správy sociálního zabezpečení Pardubice (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 26. 7. 2011, č. j. 46005/220-2434-30.6.2011-20449/RoN/1/VP/4. Správní orgán prvního stupně tímto rozhodnutím neuznal námitky proti výkazu nedoplateků ze dne 13. 6. 2011, č. j. 46005/210-9013-13.6.2011-929/665, kterým žalobkyni vyčíslil dluh na sociálním pojištění ve výši 33.621 Kč a penále ve výši 1.836 Kč.

V odůvodnění rozhodnutí o odvolání se žalovaná neztotožnila s tvrzením, že výkaz nedoplateků nebyl sestaven správně, neboť nezohledňuje přeplatek za období od června do srpna roku 2005, o jehož vrácení žalobkyně požádala a ohledně něhož je vedeno samostatné řízení. Konstatovala, že výkaz nedoplateků byl sestaven v souladu s § 104g odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a to za období od 1. 11. 2010 do 31. 5. 2011. Výkaz nedoplateků odpovídá přehledům podaným žalobkyní na Okresní správu sociálního zabezpečení Pardubice, zahrnuje pojistné za měsíce říjen, listopad a prosinec roku 2010 a penále dopočtené v souladu s § 20 odst. 1 a 2 zákona o organizaci

a provádění sociálního zabezpečení za období od 1. 11. 2010 do odhlášení žalobkyně 31. 12. 2010. Účetní období zahrnuté v napadeném výkazu nedoplatků se neshoduje s účetním obdobím od června do srpna roku 2005, ve kterém podle žalobkyně vznikl přeplatek. Žalovaná proto označila konto sociálního pojištění žalobkyně v období od 1. 11. 2010 do 31. 5. 2011 za nesporné.

Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích rozsudkem ze dne 9. 7. 2014, č. j. 52 Ad 59/2011 - 158, žalobu zamítl. V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že žalovaná v rozhodnutí ze dne 27. 8. 2013, č. j. 46000/003376/13/010NM, pravomocně deklarovala neexistenci tvrzeného přeplatku na sociálním pojištění žalobkyně. Krajský soud dále uvedl, že je vázán zásadou presumpce správnosti správních aktů a že správní orgány v předmětném výkazu nedoplatků nemohly zohlednit přeplatek, který podle pravomocného rozhodnutí neexistuje. Na základě těchto skutečností krajský soud uzavřel svou stěžejní argumentaci konstatováním, že žalobkyně nebyla a nemohla být zkrácena na svých právech, což je dostatečný důvod pro zamítnutí její žaloby. Nadto krajský soud uvedl, že žalobkyně opřela svoji argumentaci výlučně o § 104g zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, přičemž z tohoto ustanovení vyplývá, že výkaz nedoplatků je založen na údajích poskytnutých samotným zaměstnavatelem. Žalobkyně i žalovaná se shodly na tvrzení, že „žalobce po celou dobu ve svých přehledech žádný přeplatek nevykazoval a ke dni vydání napadeného rozhodnutí na jeho kontu též žádný přeplatek evidován nebyl. Přeplatek za období od června do srpna 2005 byl uplatněn až v roce 2008. Žádost o vrácení přeplatku byla pravomocně zamítnuta.“ Na základě toho krajský soud konstatoval, že správní orgány nebyly povinny zohlednit ve výkazu nedoplatků za období 1. 11. 2010 do 31. 5. 2011 přeplatek, který ani sama žalobkyně za dřívější období neuplatnila. Žalobkyně vlastní údaje zpochybnila teprve podáním žádosti o vrácení přeplatku v roce 2008. S tím však podle krajského soudu platná právní úprava nespojuje změnu ve výkazu nedoplatků za pozdější období, přičemž žalobkyně takovou námitku ani neuvedla. S odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu krajský soud dodal, že přezkum žalobou napadeného rozhodnutí je ve správním soudnictví omezen žalobními body. Krajský soud se tedy nezabýval dalším rozбором postupu správních orgánů a sdělil, že § 104g zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, na který žalobkyně ve své argumentaci poukázala, neřeší otázku zohlednění přeplatku ve výkazu nedoplatků. Dodal, že pokud by se žalobkyně domohla uznání existence přeplatku, tak by jí vznikl nárok na jeho vrácení.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včasnou kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). V ní namítla, že krajský soud porušil § 75 odst. 1 s. ř. s., neboť svůj rozsudek založil na rozhodnutí žalované o neexistenci přeplatku, které vzniklo až po pravomocném skončení řízení o výkazu nedoplatků.

Stěžovatelka dále nesouhlasila se závěrem krajského soudu, že správní orgány nebyly povinny zohlednit ve výkazu nedoplatků za období od 1. 11. 2010 do 31. 5. 2011 přeplatek, který ani ona sama za předchozí období týkající se roku 2005 neuplatnila. Správní orgán prvního stupně totiž opakovaně upozornila na existenci přeplatku a v roce 2008 požádala o jeho vrácení. V době vydání předmětného výkazu nedoplatků tedy byla tato skutečnost správnímu orgánu prvního stupně známa. Tvrzený přeplatek vznikl v důsledku chybného sestavení přehledů za rok 2005, a to osobou, která za ni nebyla oprávněna jednat. Bez přihlédnutí k tvrzenému přeplatku nebylo možné sestavit předmětný výkaz nedoplatků. Správní orgány tak měly přeplatek ve výkazu nedoplatků přímo zohlednit, anebo počkat na výsledek řízení o vrácení přeplatku. Stěžovatelka uvedla, že správní orgán prvního stupně ve výkazu nedoplatků uvedl výchozí stav jejího konta sociálního pojištění ke dni 31. 10. 2010. K tomuto datu byla vůči ní evidována pohledávka ve výši 33.621 Kč. Uvedený počáteční stav však podle stěžovatelky nemůže být správný, neboť

pokračování

nezohledňuje existenci tvrzeného přeplatku. Z tohoto důvodu nemohl být ve výkazu nedoplatků uveden správně ani koncový stav ke dni 31. 5. 2011.

Stěžovatelka rovněž odmítla závěr krajského soudu, že nemohla být dotčena na svých právech, a konstatovala, že jí bylo za období od 1. 11. 2010 do 31. 5. 2011 vyměřeno penále, což by se nestalo, kdyby správní orgán prvního stupně uznal existenci přeplatku.

Stěžovatelka konečně namítla, že rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů, neboť neobsahuje posouzení její námitky, podle níž podání žádosti o vrácení přeplatku za rok 2005 mělo za následek změnu ve výkazu nedoplatků za pozdější období. Odůvodnění napadeného rozsudku naopak uvádí, že taková námitka nebyla vznesena.

Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalovaná zopakovala argumenty, které již dříve uvedla v odůvodnění svého rozhodnutí. Nadto uvedla, že stav konta sociálního pojištění stěžovatelky ke dni 31. 10. 2010 považovala za nesporný také proto, že stěžovatelka nepodala námitky vůči předcházejícímu výkazu nedoplatků ze dne 8. 11. 2010, č. j. 46005/210-9013-8.11.2010-1828/665, a tento nedoplatek v plné výši uhradila.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež byly stěžovatelkou v kasační stížnosti uplatněny. Přitom neshledal vady uvedené v § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti. V kasační stížnosti stěžovatelka označila důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. „*[k]asační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.*“ Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. „*[k]asační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.*“

Z obsahu správního spisu vyplývá, že žádost o vrácení přeplatku na sociálním pojištění stěžovatelky za období od června do srpna v roce 2005 byla zamítnuta rozhodnutím správního orgánu prvního stupně, které žalovaná potvrdila pravomocným rozhodnutím ze dne 27. 8. 2013, č. j. 46000/003376/13/010/NM. Řízení o žalobě proti tomuto rozhodnutí bylo zastaveno usnesením krajského soudu ze dne 28. 3. 2014, č. j. 52 Ad 20/2013 - 116, pro nezaplacení soudního poplatku.

Kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval tvrzenou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku. V jeho odůvodnění je uvedeno, že „*pokud žalobce v podstatě sám zpochybnil dodatečně podáním žádosti (v roce 2008) o vrácení údajného přeplatku vzniklého v roce 2005 vlastní údaje jím poskytnuté v předchozím období, které se týkalo roku 2005, tak tato skutečnost nemá dle platné právní úpravy za následek změnu ve výkazu nedoplatků týkajícího se následujícího, výše zmíněného, žalobcem označeného období. Pokud by tomu tak bylo, jistě by o ni opřel žalobce svou argumentaci v žalobě. V této souvislosti je nutné mu opětovně (...) připomenout, že rozsah přezkumu žalobou napadeného správního rozhodnutí je ve správním soudnictví vymezen žalobními body, jimiž žalobce konkretizuje svá tvrzení ve vztahu k namítanému porušení zákona.*“ Stěžovatelka v žalobě, ve vztahu k tvrzenému přeplatku, uvedla, že „*[o] jeho vrácení bylo požádáno*

a je vedeno řízení a má být proto zohledněn“. Z žaloby zřetelně vyplývá námitka, že přeplatek měl být zohledněn při sestavování předmětného výkazu nedoplatků. Nejvyšší správní soud tedy konstatuje, že krajský soud pochybil, neboť uvedl, že v podané žalobě není uveden žalobní bod, který v ní naopak uveden je. Toto pochybení však nemá vliv na přezkoumatelnost napadeného rozsudku. Krajský soud uvedený žalobní bod vypořádal konstatováním, že podání žádosti o vrácení přeplatku nemá podle právní úpravy za následek změnu ve výkazu nedoplatků za pozdější období. Nejvyšší správní soud se s tímto závěrem ztotožňuje, neboť, jak bude dále vysvětleno, samotné podání žádosti o vrácení přeplatku nemůže ovlivnit sestavování výkazu nedoplatků za pozdější období.

Nejvyšší správní soud posoudil námitky, které se týkaly existence přeplatku na sociálním pojištění stěžovatelky. Krajský soud podle názoru stěžovatelky porušil § 75 odst. 1 s. ř. s., neboť nevycházel ze skutkového a právního stavu, který existoval v době rozhodování správního orgánu o výkazu nedoplatků. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2008, č. j. 6 Ads 125/2006 - 59, platí, že „[d]nem přijetí nesprávné platby, kterou plátce pojistného na sociální zabezpečení uhradil v průběhu kalendářního roku nad rámec stanovených záloh na pojistné na sociální zabezpečení, vzniká tomuto plátcovi přeplatek na pojistném ve smyslu § 17 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.“ V rozsudku ze dne 5. 11. 2008, č. j. 3 Aps 6/2008 - 56, Nejvyšší správní soud k tomu blíže uvedl, že „[p]osouzení uplatněného nároku na vrácení přeplatku podle ust. § 17 odst. 2 zák. č. 589/1992 Sb. je nepochybně úkonem správního orgánu, jenž ve výsledku autoritativně deklaruje, zda žadatel právo má či nikoliv. Z povahy věci by tedy o takovéto žádosti mělo být správní rozhodnutí vydáno. Zatímco však při vyhovění žádosti je správní orgán oprávněn vrátit přeplatek pouze faktickým úkonem [viz § 17 odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb. a s účinností od 1. 1. 2008 i výslovná úprava § 6 odst. 4 písm. c) zák. č. 582/1991 Sb.], neboť k žádnému krácení práv žadatele nemůže dojít, při popírání uplatněného nároku k přímému dotčení práv žadatele dochází a správní orgán je tedy povinen správní rozhodnutí, jímž žádost o vrácení přeplatku zamítá, ve formalizované podobě vydat.“

Z výše uvedeného vyplývá, že správní orgán rozhodnutím, kterým zamítne žádost o vrácení přeplatku, nezakládá nové právní vztahy, pouze deklaruje, zda takové právní vztahy existují, či existovaly. Stěžovatelka se tedy mylí, jestliže tvrdí, že krajský soud nebyl oprávněn ve smyslu § 75 odst. 1 s. ř. s. přihlídnout k pozdějšímu rozhodnutí žalované, kterým byla zamítnuta žádost o vrácení tvrzeného přeplatku, neboť i toto rozhodnutí pouze deklaruje právní stav, který existoval již v době rozhodování žalované o výkazu nedoplatků. Nejvyšší správní soud je vázán zásadou presumpce správnosti správních aktů, proto konstatuje, že ve výkazu nedoplatků stěžovatelky nebylo možné zohlednit přeplatek, který podle byt' pozdějšího pravomocného rozhodnutí orgánu veřejné správy neexistoval. Vzhledem k těmto skutečnostem je zřejmé, že stěžovatelka nebyla zkrácena na svých právech; na tom nic nemění skutečnost, že jí bylo vyměřeno penále. Pokud namítla vznik přeplatku, přičemž bez ohledu na autoritativní posouzení této skutečnosti orgány veřejné moci, nezaplatila sociální pojištění, tak se dobrovolně rozhodla riskovat nepříznivý následek v podobě uložení penále podle § 20 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Nejvyšší správní soud současně konstatuje, že správní orgány nebyly povinny při sestavování výkazu nedoplatků vyčkat na pravomocné skončení řízení o vrácení přeplatku. Taková povinnost z právního řádu nevyplývá. Přeplatek sice vzniká již okamžikem složení finančních prostředků nad rámec zákonné povinnosti plátce, tuto skutečnost však musí správní orgán samostatně, autoritativně posoudit. V opačném případě by mohli plátcové sociálního pojištění účelovým tvrzením o vzniku přeplatku takřka kdykoliv narušit sestavování výkazu nedoplatků, což je zcela jistě v rozporu s veřejným zájmem na fungování systému sociálního pojištění.

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem Nejvyšší správní soud přisvědčil závěru krajského soudu a správních orgánů, že konto sociálního pojištění stěžovatelky za období

pokračování

od 1. 11. 2010 do 31. 5. 2011 je nesporné. Jak vyplývá z napadeného rozsudku a z protokolu o jednání krajského soudu, stěžovatelka ve svých přehledech žádný přeplatek nevykazovala. Přestože podala žádost o vrácení přeplatku, tak v době, kdy bylo rozhodováno o předmětném výkazu nedoplatků, neexistovalo žádné vyústění její žádosti, které by byly správní orgány povinny zohlednit.

S ohledem na shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl. O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 120 a § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., neboť neúspěšné stěžovatelce náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovaná v souvislosti s řízením o kasační stížnosti žádné náklady nepožadovala a ani jí takové náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. září 2014

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu